

Wioletta Dudziec-Rzeszowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ORCID: 0000-0002-3181-9073

dudziec.w@gmail.com

Głosa aprobująca do postanowienia Sądu Najwyższego z 27 marca 2014 r., sygn. I KZP 2/14¹

Teza 1: Przepis art. 245 Kodeksu karnego (dalej: k.k.) posługuje się znamionami groźby bezprawnej w rozumieniu definicji zawartej w art. 115 § 12 k.k., która nie zawiera wyrażonego wprost wymogu, aby określone tam zachowania wywołały w zagrożonym uzasadnioną obawę spełnienia groźby, natomiast ten ostatni skutek ustawodawca wiąże – i to pośrednio – z postacią groźby opisaną w art. 190 k.k.

Teza 2: Artykuł 245 k.k. posługuje się znamieniem groźby bezprawnej, która nie zawiera wyrażonego wprost wymagania, aby każde z wymienionych zachowań wywołało w zagrożonym uzasadnioną obawę spełnienia groźby.

Wprowadzenie

Na wstępie należy zaznaczyć, że glosa ma charakter aprobujący, jej przedmiotem będzie analiza postanowienia Sądu Najwyższego z 27 marca 2014 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt I KZP 2/14. Rozważania Sądu Najwyższego zostaną uzupełnione omówieniem treści art. 245 k.k.² pod względem materialno-prawnym. W dalszej części glosowanego postanowienia zostanie przedstawiona odpowiedź na skierowane przez sąd odwoławczy do Sądu Najwyższego zagadnienie prawne. W podsumowaniu dokonam analizy i oceny stanowiska Sądu Najwyższego.

¹ Postanowienie wraz z uzasadnieniem zostało opublikowane w urzędowym zbiorze orzeczeń „Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Izba Wojskowa” 2014, nr 7, poz. 53.

² Dz.U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553 ze zm. (zwana w skrócie k.k.).

Stanowisko sądów I oraz II instancji

20 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Z. wydał wyrok skazujący, uznając W.R. m.in. za winnego trzech czynów wyczerpujących znamiona określone w art. 245 k.k., stanowiących ciąg przestępstw. Czyny polegały na tym, że w celu wywarcia wpływu na świadków W.R. używał groźby bezprawnej. Oskarżony groził świadkom pozbawieniem życia w przypadku, gdy ci powiadomią policję o nielegalnym posiadaniu przez niego broni palnej. Sąd Rejonowy w Z. stwierdził, że powyższa postać groźby bezprawnej odpowiadała wprost ustawowym znamionom groźby karalnej opisanym w art. 190 § 1 k.k. Z ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd I instancji i szczegółowo zrelacjonowanych w uzasadnieniu orzeczenia wynikało, że groźby te wzbudziły w świadkach uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione. Niemniej sąd I instancji w sentencji wyroku w opisach przypisanych oskarżonemu czynów nie zawarł stwierdzenia o powstaniu u świadków uzasadnionego stanu obawy.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł oskarżyciel publiczny. Prokurator zarzucił wyrokowi naruszenie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.³, polegające na zaniechaniu wskazania w opisie czynów wszystkich ustawowych znamion przestępstwa stypizowanego w art. 245 k.k. Wskazał, że sąd I instancji pominął stwierdzenie zamieszczone w akcie oskarżenia, że kierowane przez oskarżonego groźby wzbudziły u pokrzywdzonych uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione.

Przy rozpoznawaniu przez Sąd Okręgowy w Z. powyższej apelacji, sąd ten powziął wątpliwości, które ujął w pytaniu prawnym, skierowanym do Sądu Najwyższego o treści: „Czy dla odpowiedzialności z art. 245 k.k., w sytuacji, w której sprawca w celu wywarcia wpływu na świadka używa groźby bezprawnej w postaci groźby karalnej, określonej w art. 190 § 1 k.k., konieczne jest ustalenie, że groźba wzbudza uzasadnioną obawę, że będzie spełniona?” [podkr. aut.].

Sąd odwoławczy na początku swojej wypowiedzi dokonał syntetycznej charakterystyki czynności sprawczych przestępstwa określonego w art. 245 k.k. Wskazał na problematykę podwójnego przedmiotu ochrony występującego na gruncie tego przepisu i zaakcentował jego formalny charakter. W dalszej części zwrócił uwagę na to, że groźba bezprawna należy do znamion wielu typów przestępstw. W końcowym etapie swego wystąpienia sąd odwoławczy przywołał dwa przeciwne stanowiska wyrażane w orzecznictwie tak Sądu Najwyższego, jak i sądów apelacyjnych w kwestii traktowania uzasadnionej obawy spełnienia groźby, jako koniecznego elementu groźby bezprawnej w rozumieniu art. 115 § 12 k.k. oraz te, które nie uznawały wzbudzenia takiej obawy za część znamienia groźby bezprawnej.

Sąd Okręgowy w Z. podjął próbę samodzielnego rozstrzygnięcia tego zagadnienia. W sposób jednoznaczny opowiedział się za tym, że okoliczność, czy groźba karalna wzbudziła w świadku uzasadnioną obawę, iż zostanie spełniona,

³ Dz.U. z 1997 r., Nr 89, poz. 555 ze zm. (zwana w skrócie k.p.k.).

nie jest znamieniem przestępstwa określonego w art. 245 k.k. Argumentował to formalnym charakterem przestępstwa z art. 245 k.k. oraz odwołaniem do literalnego brzmienia przepisu art. 115 § 12 k.k. Z treści powyższego przepisu – zdaniem sądu odwoławczego – wynika, że wzbudzenie uzasadnionej obawy nie jest elementem groźby, w postaci do której odsyła art. 115 § 12 k.k., a jedynie skutkiem powodującym jej karalność na gruncie art. 190 § 1 k.k.

17 lutego 2014 roku prokurator Prokuratury Generalnej skierował pismo do Sądu Najwyższego, w którym wniósł o odmowę podjęcia uchwały w tej sprawie. Zdaniem prokuratora Prokuratury Generalnej przedstawione zagadnienie nie dotyczy tego, czy wzbudzenie uzasadnionej obawy jest znamieniem groźby bezprawnej, o której mowa w art. 245 k.k., a tego, czy istnieje wymóg zawarcia takiego stwierdzenia w opisie czynu zamieszczonym w sentencji wyroku skazującego. W ocenie prokuratora Prokuratury Generalnej Sąd Okręgowy w Z. zajął w istocie stanowisko interpretacyjne w tej sprawie, opowiadając się jednoznacznie za tym, że art. 245 k.k. nie traktuje powstania uzasadnionej obawy spełnienia groźby jako znamienia groźby bezprawnej.

Stanowisko Sądu Najwyższego

Sąd Najwyższy zgodził się z stanowiskiem prokuratora Prokuratury Generalnej co do braku podstaw do podjęcia uchwały udzielającej odpowiedzi na pytanie postawione przez Sąd Okręgowy w Z. Sąd Najwyższy wskazał, że koniecznym jest analiza przedstawionego zagadnienia z punktu widzenia wszystkich przesłanek określonych w art. 441 k.p.k. Zdaniem Sądu Najwyższego przekazanie zagadnienia prawnego wymagającego – zdaniem sądu odwoławczego – zasadniczej wykładni ustawy jest uzależnione od spełnienia szeregu warunków [podkr. aut.].

Pierwszym z nich jest to, że zagadnienie prawne musi wyłonić się przy rozpoznawaniu środka odwoławczego przez sąd. Drugi warunek stanowi o tym, że w zagadnieniu prawnym koniecznym jest wystąpienie istotnego problemu interpretacyjnego związanego z wykładnią przepisu, który w praktyce sądowej jest rozbieżnie interpretowany albo też przepisu, który sformułowany jest wadliwie lub niejasno. Trzeci warunek to konieczność dokonania „zasadniczej wykładni ustawy”, czyli sytuacji, w której przepis taki umożliwia rozbieżne interpretacje. Jako czwarty warunek Sąd Najwyższy wskazał związek, który musi zachodzić między przedstawionym zagadnieniem prawnym a dokonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi. Oznacza to, że wyjaśnienie wątpliwości interpretacyjnych musi być niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd Najwyższy w sposób wyraźny oznajmił, że tryb wskazany w art. 441 k.p.k. nie służy temu, by sądy odwoławcze przy pomocy Sądu Najwyższego upewniały się co do prawidłowości przyjmowanego przez siebie stanowiska interpretacyjnego.

W ocenie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że sąd odwoławczy dokonał samodzielnej wykładni zakresu pojęcia groźby bezprawnej na gruncie art. 245 k.k. Co więcej, zdaniem Sadu Najwyższego Sąd Okręgowy w Z. nie tylko zdecydowanie opowiedział się za tym, że wykładnia przepisu art. 245 k.k. nie traktuje powstania uzasadnionej obawy spełnienia groźby jako znamię groźby bezprawnej, ale również z pełnym przekonaniem przedstawił argumentację wspierającą to stanowisko.

W konsekwencji Sąd Najwyższy odmówił udzielenia odpowiedzi w formie podjęcia uchwały – jego zdaniem nie został spełniony podstawowy warunek będący swego rodzaju fundamentem instytucji przewidzianej w art. 441 k.p.k. Sąd odwoławczy w sposób oczywisty dokonał wyboru jednej z możliwych koncepcji kierunku wykładni przepisu art. 245 k.k. i szeroko przedstawił racje, jakie za tym przemawiały. W ocenie Sądu Najwyższego nie sposób byłoby przyjąć, że sąd odwoławczy nadal pozostaje pod wpływem wątpliwości, co do zakresu znamion przestępstwa opisanego w art. 245 k.k. W związku z powyższym Sąd Najwyższy wskazał, iż dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy nie jest niezbędne udzielenie temu właśnie sądowi odpowiedzi w oparciu o przepis art. 441 § 1 k.p.k.

Mimo odmowy podjęcia uchwały, Sąd Najwyższy dokonał pewnej rodzaju konkluzji, odpowiadając na pytanie skierowane przez sąd odwoławczy. Odchodząc zatem od wymieniania słusznych powodów odmowy podjęcia uchwały przez Sąd Najwyższy, właściwym staje się dokonanie analizy i oceny tez poczynionych przez Sąd Najwyższy w glosowanym postanowieniu.

Analiza i ocena stanowiska Sądu Najwyższego

Jak już wskazano, analizę przywołanego postanowienia Sądu Najwyższego należy rozpocząć od materialno-prawnego omówienia treści art. 245 k.k. Następnie autorka skoncentruje się na merytorycznej odpowiedzi na skierowane do Sądu Najwyższego zagadnienie prawne poprzez odwołanie się do interpretacji przepisów kodeksu karnego. W dalszej części glosy zostanie dokonana oceny stanowiska Sądu Najwyższego. Konkluzja wyrażona przez Sąd Najwyższy w przywołanym postanowieniu zostanie właśnie w tym miejscu w całości zaaprobowana przez autorkę.

Przechodząc do rozważań, wskazać należy, że katalog podmiotów wymienionych w art. 245 k.k.⁴ jest zamknięty. Ogranicza się on wprost do osób: świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego. Trafnym poglądem jest, że „nie jest możliwe rozszerzanie zakresu art. 245 k.k. na innych uczest-

⁴ Kto używa przemocy lub groźby bezprawnej w celu wywarcia wpływu na świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego lub w związku z tym narusza nietykalność cielesną, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

ników postępowania, na przykład na pokrzywdzonego, o ile nie występuje w roli świadka czy oskarżyciela”⁵. Występek stypizowany w art. 245 k.k. jest przestępstwem powszechnym, ponieważ podmiotem tego czynu zabronionego może być każdy, „nawet osoba niezwiązana w żaden sposób z postępowaniem, którego uczestnikami są osoby wskazane w treści art. 245 kodeksu karnego, na które sprawca chce wyrzucić wpływ”⁶. Należy jednocześnie zauważyć, że opisywane „przestępstwo ma podwójny przedmiot ochrony, tj. dobro wymiaru sprawiedliwości oraz nietykalność cielesną i wolność człowieka [podkr. aut.]. Bezpośrednim przedmiotem ochrony jest zaś prawidłowy przebieg postępowania w konkretnej sprawie oraz bezpieczeństwo świadków i innych uczestników postępowania”⁷ [podkr. aut.]. W wyroku z 27 lutego 2007 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi słusznie przyjął, że komentowany przepis ma „zastosowanie do czynów skierowanych przeciwko podmiotom w przepisie tym wymienionym, występującym w postępowaniu sądowym – cywilnym i karnym, administracyjnym oraz innym postępowaniu pozasądowym, uregulowanym na podstawie ustawy”⁸.

Do strony podmiotowej tego przestępstwa należą znamiona, które wymagają od sprawcy działania „w celu wywarcia wpływu” na świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego. Z tego względu występek ten jest „przestępstwem kierunkowym, dla którego przypisania wymagane jest ustalenie szczególnej postaci strony podmiotowej w postaci zamiaru bezpośrednio o szczególnym zabarwieniu (*dolus coloratus*), tj. działania w celu wywarcia wpływu na określone w przepisie osoby”⁹.

Strona przedmiotowa przestępstwa składa się z trzech czynności sprawczych, wymienionych alternatywnie. Postaciami wskazanego czynu zabronionego są: użycie przemocy oraz użycie groźby bezprawnej w celu wywarcia wpływu na świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego, a także naruszenie nietykalności cielesnej świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego w związku z celem wywarcia wpływu na wymienione osoby.

Przemoc należy rozumieć szeroko. Dopuszczalne jest występowanie jej w różnych formach. „Ustawodawca nie wymaga, aby to była przemoc wobec osoby. Sprawca może, bowiem bezpośrednio oddziaływać na osobę świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego, jak i na inne osoby lub rzeczy”¹⁰.

⁵ A. Herzog, *Komentarz do art. 245 kodeksu karnego, teza 7*, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, (red.) R. Stefański, wyd. 24, 2019, Legalis online.

⁶ M. Szewczyk, A. Wojtaszczyk, W. Zontek, *Komentarz do art. 245 kodeksu karnego, teza 2*, [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 212–277d*, (red.) W. Włodzimierz, A. Zoll, 2017, Lex online.

⁷ A. Herzog, op. cit.

⁸ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 27 lutego 2007 r., sygn. II Aka 18/07, Lex nr 374191.

⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2015 r., sygn. IV KK 165/15, Lex nr 1943225.

¹⁰ K. Wiak, *Komentarz do art. 245 kodeksu karnego, Strona przedmiotowa, teza 1*, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, (red.) A. Grześkowiak, wyd. 6, 2019, Legalis online.

Definicja legalna groźby bezprawnej uregulowana została w art. 115 § 12 k.k. Zgodnie z treścią tego przepisu groźbą bezprawną jest zarówno groźba, o której mowa w art. 190 kodeksu karnego, jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub innego postępowania, w którym może zostać nałożona administracyjna kara pieniężna, jak również groźba rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej. Przepis art. 245 k.k. posługuje się znamieniem groźby bezprawnej w powyżej wskazanym znaczeniu.

Naruszenie nietykalności cielesnej polega na fizycznym oddziaływaniu na ciało człowieka, „wkroczeniu innej osoby w obręb swobodnej dyspozycji pokrzywdzonego własnym ciałem”¹¹. Nietykalność cielesna musi dotyczyć bezpośrednio świadka lub innej wskazanej w tym przepisie osoby.

Warte uwagi jest krótkie wyszczególnienie dwóch kierunków orzecznich – jak słusznie zauważył też Sąd Najwyższy w swoich rozważaniach. Kierunki te sprzecznie odpowiadają na pytanie skierowane przez sąd odwoławczy.

Linia orzecznicza odpowiadająca na pytanie pozytywnie wskazuje, że „fakt, iż przestępstwo z art. 245 kodeksu karnego ma charakter formalny, nie zwalnia sądu z konieczności ustalenia realności tej groźby. Zagrożony bowiem, w przypadku uznania, że takie przestępstwo zaistniało, powinien dostrzegać spełnienie groźby bezprawnej jako prawdopodobne, musi więc ona realnie wpływać na psychikę zagrożonego”¹². W uzasadnieniu powyższego wyroku sąd wskazał, że „w przeciwnym wypadku praktycznie niemożliwe byłoby wykazanie, że doszło do faktycznego zagrożenia dobra prawnego ze strony sprawcy, który posłużył się określoną wypowiedzią, mającą na celu powstrzymanie jej adresata od działań określonych w art. 245 k.k.”¹³. Analogicznie stwierdził także Sąd Apelacyjny w Lublinie: „Nie popełnia przestępstwa z art. 245 k.k. sprawca, który w celu wywarcia wpływu na świadka używa groźby popełnienia przestępstwa na jego szkodę, a groźba ta nie wzbudza w zagrożonym obawy, że będzie spełniona”¹⁴. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zajął stanowisko, że „zmuszanie świadka określone w art. 245 k.k. wymaga posłużenia się przymocą lub groźbą bezprawną, która oznacza groźbę popełnienia przestępstwa na szkodę adresata lub osób mu najbliższych wzbudzającą uzasadnioną obawę spełnienia”¹⁵.

Przeciwnicy reprezentują pogląd, że „dla wypełnienia znamion przestępstwa z art. 245 k.k., nie jest wymagane zaistnienie u pokrzywdzonego uza-

¹¹ *Komentarz do art. 217 kodeksu karnego*, (red.) M. Mozgawa, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, (red.) A. Marek, Warszawa 2012, s. 511.

¹² Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 20 kwietnia 2017 r., sygn. II Aka 54/17, Lex nr 2394869.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 3 października 2013 r., sygn. II Aka 152/13, Lex nr 1388873.

¹⁵ Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 23 sierpnia 2012 r., sygn. II Aka 227/12, Lex nr 1220370.

sadnionej obawy spełnienia groźby”¹⁶. Treść postanowienia Sądu Najwyższego wskazuje, że „zwrot *groźba*, o której mowa w art. 190 k.k., zawarty w art. 115 § 12 k.k., dotyczy tylko zachowania sprawcy i nie obejmuje skutku w postaci wywołania u zagrożonego uzasadnionej obawy spełnienia groźby”¹⁷. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazanego postanowienia stoi na stanowisku, że taka wykładnia definicji legalnej zamieszczonej w art. 115 § 12 k.k. byłaby spójna z wykładnią systemową i funkcjonalną typów przestępstw materialnych i formalnych, do których znamion należy „groźba bezprawna”.

Przeprowadzona wyżej z konieczności skrótowa analiza prowadzi do konstatacji, że wymóg wzbudzenia uzasadnionej obawy, na co wskazał już Sąd Najwyższy w glosowanym postanowieniu, odnosi się jedynie do postaci groźby wymienionej w art. 190 k.k., tj. groźby popełnienia przestępstwa. W konsekwencji wymóg ten nie dotyczy pozostałych jej postaci, tj. groźby spowodowania postępowania karnego oraz groźby rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci, uregulowanych w treści art. 115 § 12 k.k. Nie bez znaczenia jest to, że „gdyby wywołanie stanu obawy w zagrożonym miało być elementem konstytutywnym znamienia groźby bezprawnej we wszystkich jej postaciach, to koniecznym byłoby jego ujęcie w ramach jej definicji ustawowej”¹⁸.

Konkludując, rację ma Sąd Najwyższy, wskazując, że za stanowiskiem uniezależniającym odpowiedzialność z art. 245 k.k. od wzbudzenia uzasadnionej obawy u pokrzywdzonego przemawiają dwa argumenty [podkr. aut.]. Po pierwsze, przedmiotem ochrony w art. 245 k.k. jest dobro ogólne (społeczne) w postaci prawidłowego funkcjonowania organów państwowych, a dobro indywidualne (wolność od gróźb) jest kategorią uboczną i nie powinno decydować o bycie przestępstwa. „Znaczenie elementu subiektywnego w postaci obawy spełnienia groźby przy przestępstwach, co do których przedmiotem ochrony są dobra ogólne, a nie indywidualne”¹⁹ staje się względnie drugorzędne. Przejawia się to głównie w sytuacjach, w których działanie sprawcy skierowane jest bezpośrednio do „podmiotów zbiorowych, takich jak organy państwowe, organy wymiaru sprawiedliwości czy administracji”²⁰ „W przeciwnym razie o bezprawności ataku na dobra ogólne - w tym wypadku wymiar sprawiedliwości – decydowałyby indywidualne odczucia, które to kryterium w sferze odpowiedzialności karnej budzi generalne wątpliwości i nie powinno mieć zastosowania, zwłaszcza przy braku odpowiednich przesłanek do oceny”²¹. Po drugie, gdyby ustawodawca dążył do uzależnienia odpowiedzialności od real-

¹⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 6 września 2012 r., sygn. II AKa 189/12, Lex nr 1217723.

¹⁷ Postanowienie Sądu Najwyższego z 14 września 2017 r., sygn. I KZP 7/17, Lex nr 2352165.

¹⁸ Postanowienie Sądu Najwyższego z 27 marca 2014 r., sygn. I KZP 2/14, Lex nr 1441244.

¹⁹ Ibidem.

²⁰ Ibidem.

²¹ Ibidem oraz tak samo: K. Daszkiewicz-Paluszyńska, *Groźba w polskim prawie karnym*, Warszawa 1958, s. 10.

ności groźby, zawarłby stosowne znamię, np. „wywiera wpływ”. Należy zgodzić się, że „zwrot groźba, o której mowa w art. 190 k.k., zawarty w art. 115 § 12 k.k., dotyczy tylko przedmiotowego zachowania sprawcy, czyli nie obejmuje skutku w postaci wywołania u zagrożonego uzasadnionej obawy spełnienia groźby”²². „Taka wykładnia definicji legalnej zamieszczonej w art. 115 § 12 k.k. byłaby spójna z wykładnią systemową i funkcjonalną typów przestępstw materialnych i formalnych, do których znamion należy groźba bezprawna”²³.

W tym miejscu należy wyraźnie zaakcentować, że zachowanie sprawcze opisane w treści art. 245 k.k. zmierza do wywarcia wpływu na świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego, jednakże dla dokonania przestępstwa skutek taki nie musi być osiągnięty. Za słusznością powyższego przemawia również teza, że do „znamion przestępstwa nie został zaliczony skutek w postaci rzeczywistego wywarcia wpływu na czynności świadka”²⁴. Zabieg ten charakterystyczny jest dla przestępstwa formalnego w stosunku, do którego „nie jest wymagane wywołanie żadnej zmiany w świecie zewnętrznym”²⁵. W przypadku występku z art. 245 k.k. sytuacja obawy spełnienia groźby, jak i braku takiej obawy u pokrzywdzonego jest zawsze czynem dokonanym²⁶. Innymi słowy, czyn ten może zostać popełniony tylko w formie działania.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że przestępstwo z art. 245 k.k. jest przestępstwem formalnym, które można popełnić wyłącznie w formie działania. Sprawca musi cechować się działaniem w zamiarze kierunkowym. Wcześniejsza analiza przekonuje również o tym, że artykuł 245 k.k. posługuje się znamieniem groźby bezprawnej, która nie zawiera wyrażonego wprost wymagania, aby każde z wymienionych zachowań wywołało w zagrożonym uzasadnioną obawę spełnienia groźby. Reasumując, rację ma Sąd Najwyższy, że art. 245 k.k. posługuje się znamionami groźby bezprawnej w rozumieniu definicji zawartej w art. 115 § 12 k.k., która nie zawiera wyrażonego wprost wymogu, aby określone tam zachowania wywołały w zagrożonym uzasadnioną obawę spełnienia groźby, natomiast ten ostatni skutek ustawodawca wiąże – i to pośrednio – z postacią groźby opisaną w art. 190 k.k.

W ocenie autorki linia orzecznicza zaprezentowana przez Sąd Najwyższy w glosowanym postanowieniu powinna stanowić wskazówkę dla sądu rozpoznającego sprawę w zakresie wykładni tego przepisu na przyszłość.

²² Postanowienie Sądu Najwyższego z 14 września 2017 r., sygn. I KZP 7/17, Lex nr 2352165.

²³ Ibidem.

²⁴ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 8 lipca 2015 r., sygn. II Aka 220/15, Lex nr 2032400.

²⁵ J. Karaźniewicz, *Art. 286 k.k. i art. 287 k.k. jako instrumenty zwalczania oszustw kredytowych*, „Studia Prawnoustrojowe” 2009, nr 10, s. 327.

²⁶ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 6 września 2012 r., sygn. II AKa 189/12, Lex nr 1217723.

Wykaz literatury

- Daszkiewicz-Paluszyńska K., *Groźba w polskim prawie karnym*, PWN, Warszawa 1958.
- Herzog A., *Komentarz do art. 245 kodeksu karnego, teza 7*, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, (red.) R. Stefański, wyd. 24, 2019, Legalis online.
- Karaźniewicz J., *Art. 286 k.k. i art. 287 k.k. jako instrumenty zwalczania oszustw kredytowych*, „*Studia Prawnoustrojowe*” 2009, nr 10.
- Komentarz do art. 217 kodeksu karnego*, (red.) M. Mozgawa, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, (red.) A. Marek, Wolters Kluwer, Warszawa 2012.
- Szewczyk M., Wojtaszczyk A., Zontek W., *Komentarz do art. 245 kodeksu karnego, teza 2*, [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Komentarz do art. 212–277d*, (red.) W. Włodzimierz, A. Zoll, 2017, Lex online.
- Wiak W., *Komentarz do art. 245 kodeksu karnego, Strona przedmiotowa, teza 1*, [w:] *Kodeks karny. Komentarz*, (red.) A. Grześkowiak, wyd. 6, 2019, Legalis online.

Summary

Approving gloss to the decision of the Supreme Court's of 27 March 2014 (I KZP 2/14)

Key words: justified fear of achieving the threat, unlawful threat, subject of protection, formal crime, specific intent.

The gloss to the decision of the Supreme Court from 27th March 2014 issued in the case of reference number I KZP 2/14, presents an attitude automizing the liability of the Article 245 of the Penal Code from arousing a victim a justified fear that the threat will be achieved. The gloss is approving. The author also comes to the conclusion that arousing the victim's justified fear is not an element of the threat in the form to which the Article 115 paragraph 12 of the Penal Code refers but only the effect causing its chargeability under Article 190 paragraph 1 of the Penal Code.

